

Houten, De Trip

rapport 1291

Houten, De Trip

Een Archeologische Opgraving

T.N. Krol

Met een bijdrage van:

M. van Dinter

Colofon

ADC Rapport 1291

Houten, De Trip
Een Archeologische Opgraving

Auteur: T.N. Krol

Met een bijdrage van: M. van Dinter

In opdracht van: Firma Beelen Sloopwerken, onder directievoering van Past2Present-ArcheoLogic

Bevoegde overheid: Gemeente Houten (D. Schmutzhart)

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

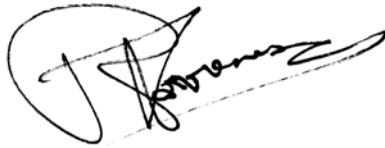
© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, februari 2008

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt

worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook

zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'R. Torremans', written over a faint horizontal line.

Autorisatie:
R. Torremans

ISBN 978-90-6836- 281-7

ADC ArcheoProjecten
Tel 033-299 81 81
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Vooronderzoek	7
1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen	9
1.4 Opzet van het rapport	9
2 Methoden	9
3 Resultaten	10
3.1 Fysisch geografisch onderzoek	10
Inleiding	10
Interpretatie	12
3.2 Sporen en structuren	13
3.3 Vondstmateriaal	13
4 Synthese	13
4.1 Beantwoording van de onderzoeksvragen	13
5 Conclusie	14
Literatuur	15
Lijst van afbeeldingen en tabellen	15

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN HET ONDERZOEKSGEBIED

<i>Provincie:</i>	Utrecht
<i>Gemeente:</i>	Houten
<i>Plaats:</i>	Houten
<i>Toponiem:</i>	De Trip
<i>Kadastrale gegevens:</i>	Perceelnr. 1549
<i>Kaartblad:</i>	39A
<i>Coördinaten:</i>	141.905 / 446.671, 141.223 / 446.481
<i>Projectverantwoordelijke:</i>	T.N. Krol
<i>Bevoegd gezag:</i>	Gemeente Houten
<i>Deskundige namens het bevoegd gezag:</i>	Drs. D. Schmuzhart
<i>ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):</i>	25893
<i>ADC-projectcode:</i>	4107504
<i>Complex en ABR codering:</i>	N.v.t.
<i>Periode(n):</i>	N.v.t.
<i>Geomorfologische context:</i>	Crevasserug onder kalkhoudende poldervaaggrond
<i>NAP hoogte maaiveld:</i>	1,53-2,19 m + NAP
<i>Maximale diepte onderzoek:</i>	1,90 m - Mv
<i>Uitvoering van het veldwerk:</i>	17-12-2007
<i>Beheer en plaats documentatie:</i>	Provinciaal Depot Bodemvondsten Utrecht

Samenvatting

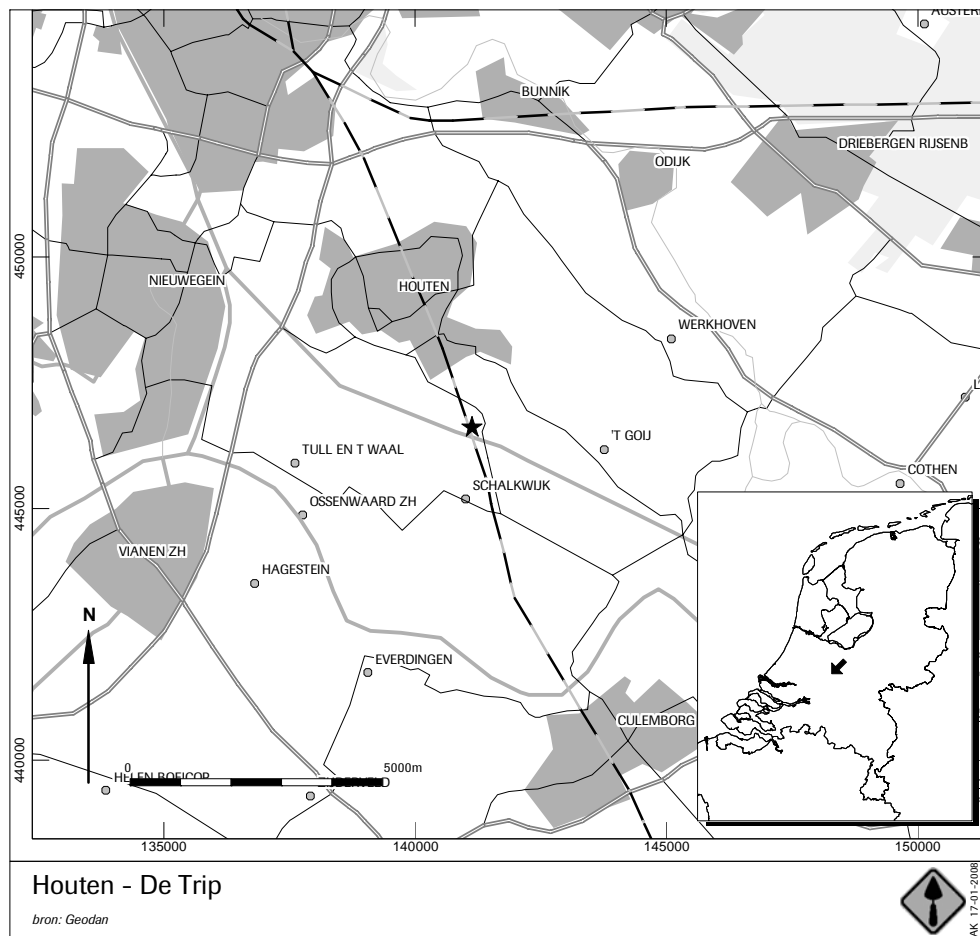
In opdracht van Firma Beelen Sloopwerken, onder directievoering van Past2Present-ArcheoLogic heeft ADC ArcheoProjecten in het noordelijk deel van het plangebied Houten De Trip een archeologische opgraving uitgevoerd.

Op basis van een booronderzoek van BAAC was de verwachting dat dit noordelijk deel van het terrein mogelijk behoudenswaardige archeologische resten bevatte. De opgravingsput is aangelegd op het deel van het terrein waar deze resten verwacht werden en dat verstoord zal worden door de achterwand van de hier aan te leggen bedrijfshal.

Tijdens de opgraving is gebleken dat een groot deel van het terrein tot vrij grote diepte reeds door recente bouwwerkzaamheden is verstoord, zoals ook op basis van het vooronderzoek verwacht werd. Onder het niveau van deze verstoring zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Zowel sporen als vondstmateriaal ontbraken. Op basis van deze resultaten is het advies het terrein vrij te geven voor verder ontwikkeling. (Zie tabel 1 voor periodisering.)

Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.

PERIODE	TIJD IN JAREN			
Nieuwe tijd	1500	na Chr.	-	heden
Middeleeuwen	450	na Chr.	-	1500 na Chr.
Romeinse tijd	12	voor Chr.	-	450 na Chr.
IJzertijd	800	voor Chr.	-	12 voor Chr.
Bronstijd	2000	voor Chr.	-	800 voor Chr.
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	5300	voor Chr.	-	2000 voor Chr.
Mesolithicum (Midden Steentijd)	8800	voor Chr.	-	4900 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd)	300.000	voor Chr.	-	8800 voor Chr.

Afb. 1. Locatie van het onderzoeksgebied op de topografische kaart.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Firma Beelen Sloopwerken, onder directievoering van Past2Present-ArcheoLogic heeft ADC ArcheoProjecten een Archeologische Opgraving uitgevoerd voor het plangebied Houten de Trip (afb. 1), in het kader van de geplande bouw van een bedrijfshal in het plangebied. Vooronderzoek (zie §1.2) heeft aangetoond dat zich op dit deel van het terrein mogelijk behoudenswaardige archeologische resten bevonden. Tijdens het vooronderzoek zijn scherven aardewerk aangetroffen, waarvan er één te dateren is in de Romeinse Tijd.¹ Gezien eerdere waarnemingen uit de omgeving was tevens de verwachting dat archeologische resten uit de Bronstijd tot en met de Middeleeuwen zouden kunnen worden aangetroffen (zie voor periodisering tabel 1). De voorgenomen bouwplannen zullen eventueel aanwezige archeologische resten verstoren.

Het plangebied heeft een oppervlakte van ca 1,5 ha. Het is in gebruik als bedrijventerrein waar opslag van grond en grind plaatsvindt. Het gebied ligt aan de Schonauwenseweg te Houten en wordt begrensd door de Schonauwenseweg in het zuiden en de Oude Poeldijk in het westen. In het gebied is 1 werkput aangelegd met een oppervlakte van ca 100 m².

Het veldwerk is uitgevoerd op 17 december 2007. Op deze dag is 1 werkput aangelegd en onderzocht conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) 3.1 en het Programma van Eisen (PvE), dat door M. Kenemans en L. Jansen van Past2Present-Archeologic is opgesteld.² Dit ontwerp is goedgekeurd door D. Schmutzhart van de Gemeente Houten. De documentatie die tijdens de opgraving is verzameld, is gedeponneerd in het Provinciaal Depot Bodemvondsten te Utrecht.

Het veldteam bestond uit de volgende personen: T.N. Krol (projectverantwoordelijke) en R. Torremans (senior archeoloog) en J. Veldhuizen (kraanmachinist ingehuurd door de Firma Beelen). De bij dit project betrokken fysisch geograaf was M. van Dinter; haar bevindingen zijn in het betreffende deelrapport beschreven. Senior archeoloog was R. Torremans.

De directievoerder voor dit project is D. Bente (Past2Present-ArcheoLogic). Contactpersoon bij de Gemeente Houten is gemeentelijk archeoloog D. Schmutzhart. De contactpersoon bij de Firma Beelen is R. Roelofs.

1.2 Vooronderzoek

In verband met toekomstige ontwikkelingen in het plangebied Houten de Trip is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd door Past2Present - Archeologic,³ naar aanleiding waarvan een inventariserend archeologisch veldonderzoek in de vorm van een booronderzoek is uitgevoerd door BAAC.⁴ Uit het booronderzoek van BAAC is gebleken dat het noordelijke deel van het terrein mogelijk behoudenswaardige archeologische resten bevat. De resultaten van het genoemde vooronderzoek zullen hieronder worden samengevat aan de hand van het PvE.⁵

Het landschap in de wijde omgeving van Houten is ontstaan onder invloed van het Utrechtse riviersysteem.⁶ Het plangebied bevindt zich volgens Berendsen en Stouthamer nabij de Houtense stroomrug, die actief is geweest vanaf 3795 BP tot 2560 BP. De rivier heeft een zandlichaam gevormd van enkele meters dik. De top van deze stroomrug ligt volgens de zandhoogte en de verhangcijfers van Berendsen en Stouthamer naar verwachting op ongeveer nul tot één meter onder het huidige maaiveld. In het zuiden van het onderzoeksgebied ligt een crevasse (crevasserug), die vermoedelijk uit de Houtense stroomrug is ontstaan (zie afb. 2).

Vrijwel alle gronden in het onderzoeksgebied worden volgens de Bodemkaart van Nederland geclassificeerd als kalkhoudende of kalkloze poldervaaggronden. Bovenop de afzettingen van de crevasse (i.e. boringen 1, 3, 4, 5, 12, 14 en mogelijk 9 en 11) wordt blauwgrijze tot donkergrijze

¹ Nales 2004; Kroes 2004b.

² Kenemans & Janssen 2007, PvE nummer: 607.

³ Kroes 2004a.

⁴ Nales 2004.

⁵ Samenvatting naar Kenemans & Janssen 2007.

⁶ Berendsen & Stouthamer 2001.

sterk siltige klei aangetroffen op een diepte tussen 100 en 190 cm beneden maaiveld (respectievelijk boringen 5 en 12). Mogelijk heeft deze blauwgrijze tot donkergrijze kleur te maken met een oude bodem of laklaag, die zich vlak boven de crevasseafzettingen ontwikkeld heeft.

De IKAW geeft aan dat het plangebied grotendeels een hoge verwachting heeft. Alleen in het noorden van het terrein loopt een strook van circa 100 m breed die een lage verwachting heeft. Opvallend is dat enkel in deze strook bij het vooronderzoek archeologische indicatoren zijn aangetroffen. Ten noorden daarvan is weer een hoge verwachting aangegeven op de IKAW.

Er zijn in Archis II geen waarnemingen uit het terrein zelf aanwezig, wel zijn er twee meldingen vlak bij het terrein bekend. Op minder dan 15 m ten oosten van het terrein is een waarneming gedaan met meldingnr. 6025. Het betreft vondsten uit de Late IJzertijd, die zijn geïnterpreteerd als materiaal afkomstig van een nederzetting. Op 200 m ten westen van het terrein is meldingnr. 43573 gedaan. Dit betreft vondsten uit de IJzertijd en Romeinse Tijd. Deze beide waarnemingen liggen net als het zuidelijk deel van het plangebied op de crevasserug. Verder is ten noorden van het plangebied, op de Houtense stroomgordel, een aantal meldingen van vondsten uit nederzettingen uit de IJzertijd, Romeinse Tijd en Middeleeuwen bekend (afb. 2).

In de buurt van het terrein liggen een aantal Rijksmonumenten. Ten noorden en noordoosten van het terrein, op de Houtense stroomgordel, liggen de beschermde Rijksmonumenten 3523 (Rijksmonument 39A-016 en 495904) en 3521 (39A-014). Bij eerder onderzoek zijn hier goed geconserveerde cultuurlagen uit met name de Late IJzertijd en de Romeinse Tijd aangetroffen.⁷

Ten westen van het terrein, op de crevasserug, bevindt zich CMA-terrein 39A-090 (monumentnummer 3582). Dit betreft een terrein van zeer hoge archeologische waarde, waar een cultuurlaag uit de IJzertijd en de Romeinse Tijd is aangetroffen. Ten oosten van het terrein, eveneens op de crevasserug, bevindt zich CMA-terrein 39A-A16. Het betreft een terrein 'van archeologische betekenis' waarop in de Late Middeleeuwen een omgrachte boerderij heeft gelegen. Mogelijk is dit de boerderij die in de 19e eeuw op kaart is weergegeven, maar dit is bij de gebruikte schaal niet goed te zien (afb. 3).

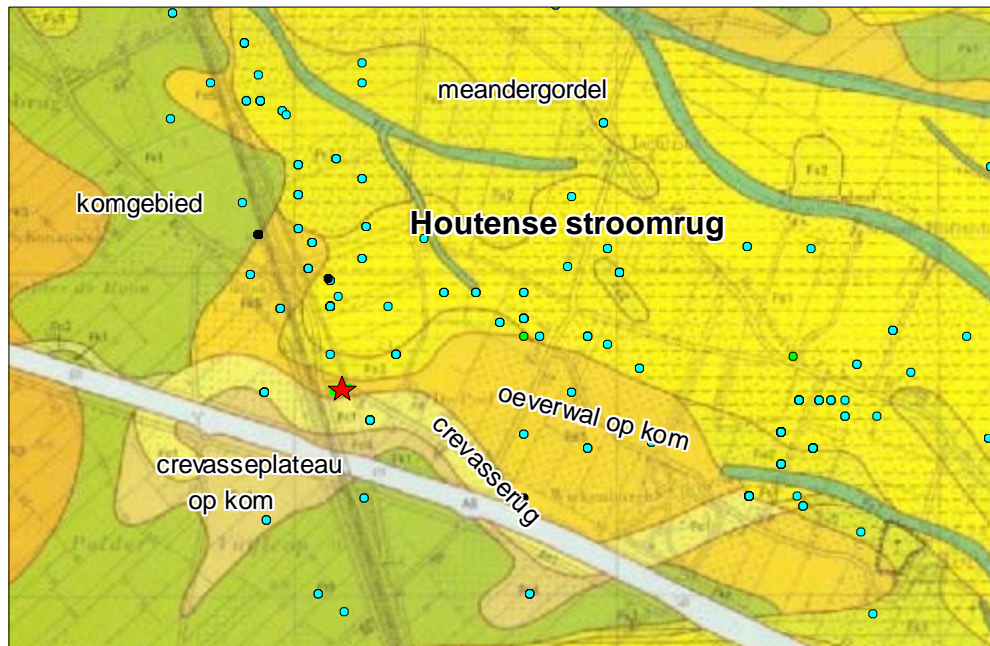
Bijna het gehele plangebied blijkt als gevolg van eerdere (sub) recente ingrepen en verstoringen tot zo'n 1 m onder maaiveld te zijn verstoord. Het bovenste deel (tot circa 100 cm beneden maaiveld) van het bodemprofiel lijkt door de aanleg van onder andere het bedrijventerrein, het kanaal en de spoordijk verstoord te zijn. Ten gevolge van deze verstoringen werd veel puin in de bodem aangetroffen. Tevens is het oppervlak op het onderzoeksterrein opgehoogd met zand in verband met de opslag van grond op het terrein.

Tijdens het IVO booronderzoek zijn de crevasseafzettingen aangetroffen als matig grof zand in het westen van het onderzoeksgebied op een gemiddelde diepte van 170 cm - Mv. In het noordoosten is in boring 11 en 18 zand aangetroffen op resp. 230 cm en 330 cm - Mv, dat waarschijnlijk bij de Houtense stroomrug behoort.⁸ Bovenop de crevasse- en beddingafzettingen wordt een relatief dik pakket zandige donkerbruine kleien aangetroffen (tot circa 200 cm dik).

In vijf boringen in het noorden van het terrein (4,5,10,11,18) zijn archeologische indicatoren aangetroffen. Het betreft scherven aardewerk, waarvan er één te dateren is in de Romeinse Tijd. Deze indicatoren wijzen niet éénzijdig op een bepaald type vindplaats. De indicatoren liggen op een diepte van 120 tot 170 cm onder maaiveld. Op dit terrein is de bouw van een bedrijfshal gepland, die een deel van de mogelijk behoudenswaardige vindplaats raakt. Om deze vindplaats te onderzoeken en het terrein bouwrijp te kunnen maken is direct voor de beheersmaatregel opgraven gekozen van de strook grond waar de achterwand van de hal komt (afb. 4).

⁷ De Voogd en Schoneveld 2001.

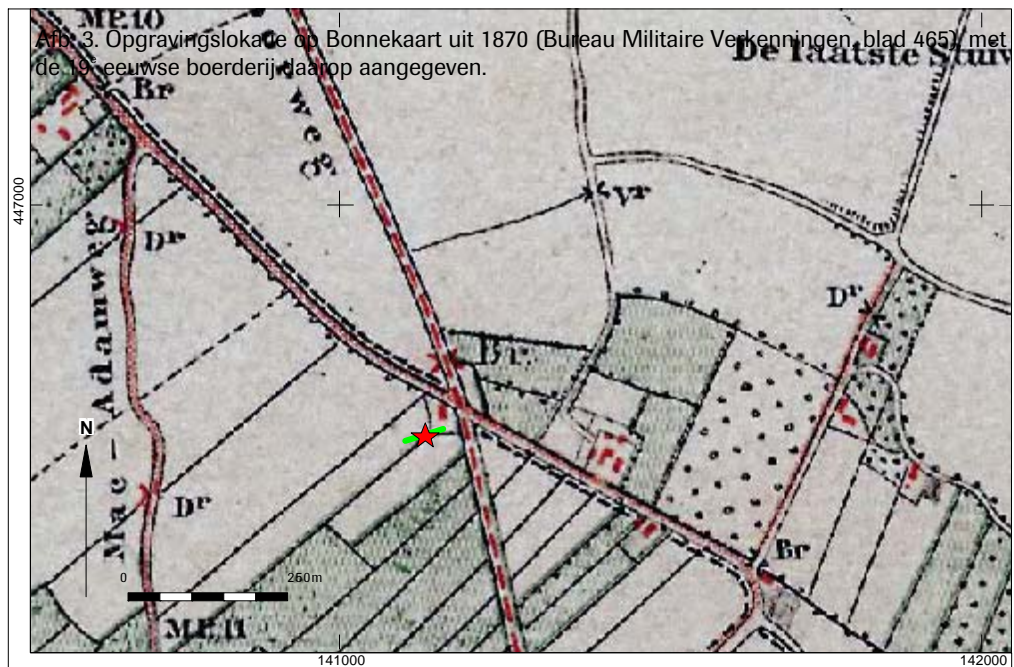
⁸ Nales 2004.

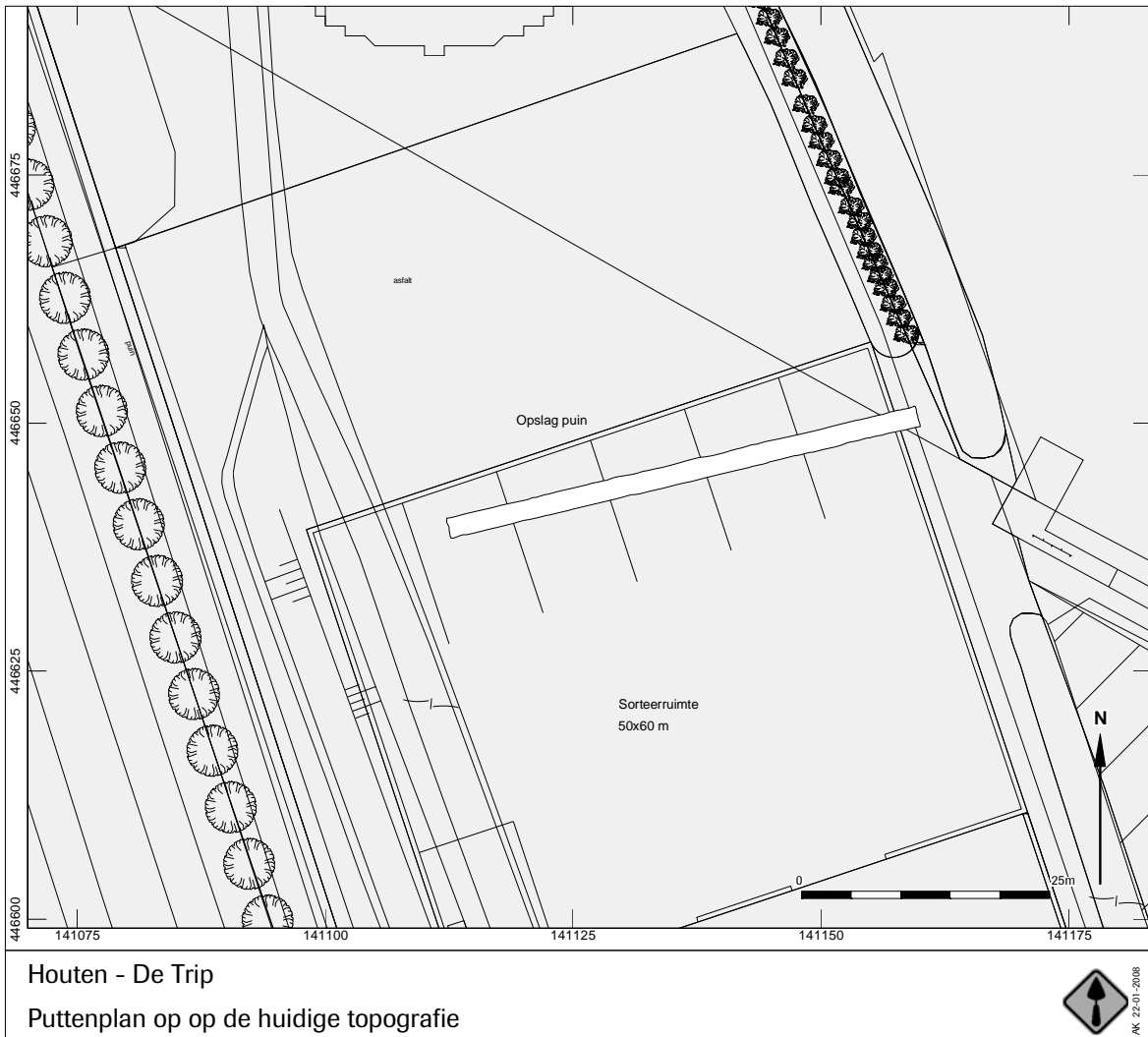
Archis meldingen:

- IJzertijd
- Romeinse Tijd

Afb. 2. Geomorfogenetische kaart (Berendsen 1982) met daarop de opgravingslocatie (asterix) en de ARCHIS-meldingen uit de omgeving.

Afb. 3. Opgravingslocatie op Bonnekaart uit 1870 (Bureau Militaire Verkenningen, blad 465) met de 19e eeuwse boerderij daarop aangegeven.

Afb. 4. Locatie van de aangelegde werkput.

1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen

De archeologische opgraving heeft tot doel het materiaal van de vindplaats veilig te stellen en de gegevens te documenteren om daarmee informatie te behouden die van belang is voor de kennisvorming over het verleden.

In het PvE zijn verschillende onderzoeksvragen gesteld, die in dit rapport worden beantwoord op basis van hetgeen in de werkput is aangetroffen:

- Wat is de aard van de vondsten en sporen?
- Op welke diepte worden sporen en vondsten aangetroffen?
- Is er sprake van samenhang tussen de vondsten en sporen?
- Wat is de aard en oorsprong van de aangetroffen fosfaatvlekken in de bodem?
- In hoeverre is een eventuele vindplaats verstoord door (sub) recente bodemingrepen?
- Wat is de fysisch geografische setting van het onderzochte terrein? Is er sprake, en waar, van stroomrug- dan wel crevasse materiaal?
- Hoe diep bevindt zich de stroomrug of crevasse?
- Wat zijn de conservering en gaafheid van de sporen en vondsten en waarom zijn deze goed dan wel slecht geconserveerd?

1.4 Opzet van het rapport

Dit rapport betreft een standaardrapport zoals genoemd in de KNA 3.1. In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd, waarna de conclusies volgen.

Na de samenvatting en dit inleidende hoofdstuk volgt een omschrijving van de onderzoeksmethoden in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 beschrijft de resultaten van het onderzoek, met als onderdelen de fysische geografie en de resultaten qua vondstmateriaal en sporen. In hoofdstuk 4 worden de resultaten geplaatst in het kader van de onderzoeksvragen uit het PvE. In hoofdstuk 5 volgen de conclusies uit het onderzoek.

2 Methoden

Het onderzoek is uitgevoerd conform de KNA 3.1 en het PvE.⁹ Tijdens de opgraving is één werkput aangelegd (zie afb. 4). De ligging van deze put was de plek waar de achterwand van de geplande bedrijfshal zal komen. De werkput was oost-west georiënteerd. De put was 2 m breed en 46 m lang. Dit was de maximaal haalbare lengte van de werkput. Vlak ten zuiden van de werkput was reeds de zuidelijke helft van de geplande bedrijfshal in aanbouw. Ten noorden van de put bevond zich de stort van de werkzaamheden die op dat deel van het terrein in gang waren.

Het vlak is in eerste instantie aangelegd tot op het in het vooronderzoek aangegeven niveau waarop archeologische indicatoren waren aangetroffen (120-150 cm – Mv, zie § 1.2). Nadat gebleken was dat hier geen vondsten of sporen aanwezig waren, is verder verdiept om de mogelijke aanwezigheid van een dieper gelegen sporenniveau uit te sluiten.

Het vlak is machinaal aangelegd, zonder schaaftak, omdat het vlak zonder schaaftak goed leesbaar was. Er zijn geen grondsporen en vondsten aangetroffen. In het vlak waren slechts de overgangen tussen verschillende lagen in de natuurlijke ondergrond zichtbaar. Deze zijn direct ingekrast. De vlakken en de stort zijn met behulp van een metaaldetector onderzocht. Het vlak en de overgangen van de lagen daarin zijn gefotografeerd en getekend (schaal 1:50), waarbij om de 3 m een waterpashoogte is bepaald.

Tijdens het aanleggen van het vlak werd een putprofiel aangelegd. Het putprofiel is gefotografeerd en getekend (op schaal 1:20) aan de hand van 6 profielkolommen en vervolgens beschreven door fysisch geograaf M. van Dinter.

De profielkolommen zijn gekozen op plekken in het profiel waar veranderingen in de waargenomen lagen te zien waren en verdeeld over de lengte van de put. Voor de beschrijving van het profiel is het noordprofiel van de put genomen, behalve waar het noordprofiel te veel verstoord was. Hier is één kolom aan de zuidzijde van de put genomen voor de beschrijving van het profiel.

⁹ Kenemans & Janssen 2007.

3 Resultaten

3.1 Fysisch geografisch onderzoek

Door M. van Dinter

Inleiding

Het doel van het fysisch geografisch veldwerk was een beeld te krijgen van het landschap in het onderzoeksgebied. Daarnaast is getracht op de volgende onderzoeksvragen uit het PvE een antwoord te krijgen (zie §4.2):¹⁰

- Wat is de fysisch geografische setting van het onderzochte terrein? Is er sprake, en waar, van stroomrug- dan wel crevasse materiaal?
- Hoe diep bevindt zich de stroomrug of crevasse?

Onderzoeksmethoden

Tijdens het fysisch geografisch veldwerk zijn zes profielopnames gemaakt in opgravingsput 1. De bodemtextuur en archeologische indicatoren zijn beschreven volgens SBB 5.1 van het NITG-TNO waarin ondermeer de standaard classificatie van bodemmonsters volgens NEN5104 wordt gehanteerd. Van elk profiel is het koolzure kalkgehalte bepaald met behulp van een 10 % zoutzuuroplossing. Daarnaast zijn, indien aanwezig, sedimentaire structuren beschreven.

Resultaten

Bodemopbouw

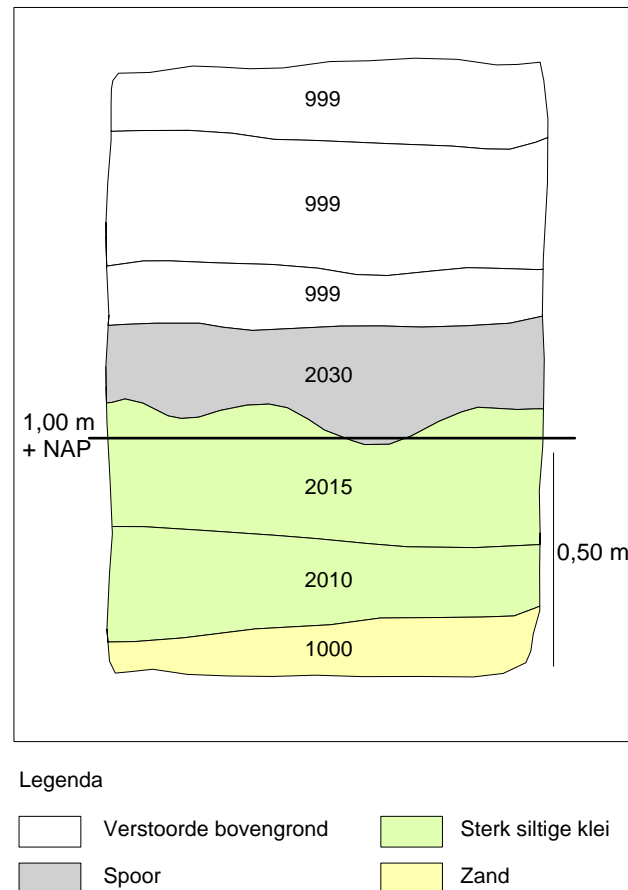
In de aangelegde put zijn delen van de profielwand tot circa 150 cm onder het maaiveld opgeschaafd. De ondergrond bleek meestal tot ruim 60 cm onder het maaiveld verstoord. In afbeelding 3 is te zien dat dit waarschijnlijk samenhangt met de aanwezigheid van oude sloten rondom een voormalige boerderij die 40 m ten oosten van de opgravingsput lag.

Onder deze verstoringen lag een 30 – 80 cm dik pakket kalkrijke, matig tot sterk zandige klei (Kz2-3). In het oostelijke deel van de put lag hieronder een pakket kalkrijke, sterk siltige klei (Ks3). Dit pakket vormde de basis van het profiel. In het centrale deel van de put was lokaal een laag kalkrijk, fijn zand (Zs1) ingeschakeld in het pakket zandige klei (afb. 5). In het westelijke deel vormde een ca. 20 cm dik, zwak grindig pakket grof zand (Zs1 g1, 650 -860um) de basis van het profiel.

Spoornr	Aard	Kleur	Inclusies	Textuur
999	Recente verstoring	-		
1000	Laag	Grijs		ZS1
2000	Laag	Grijsbruin		KS3
2010	Laag	Bruin		KS3
2015	Laag	Donker grijs		KS3
2020	Laag	Grijs	Fe	KZ3
2030	Laag	Donker grijs	Bouwpuin, houtskool	ZKS4H3
2040	Laag	Grijs	Natuurlijk hout	KS1
2050	Laag	Grijs, zwart gevlekt		KZ3
2060	Laag	Grijs		KZ2
2070	Laag	Grijs, zwart gevlekt	Fe	KZ2

Tabel 2. Sporenlijst.

¹⁰ Kenemans & Janssen 2007.

Afb. 5. Ideaalprofiel van opgraving Houten De Trip (profielopname nr. 1.2) met spoornummers van de lagen hierin aangegeven.

Interpretatie

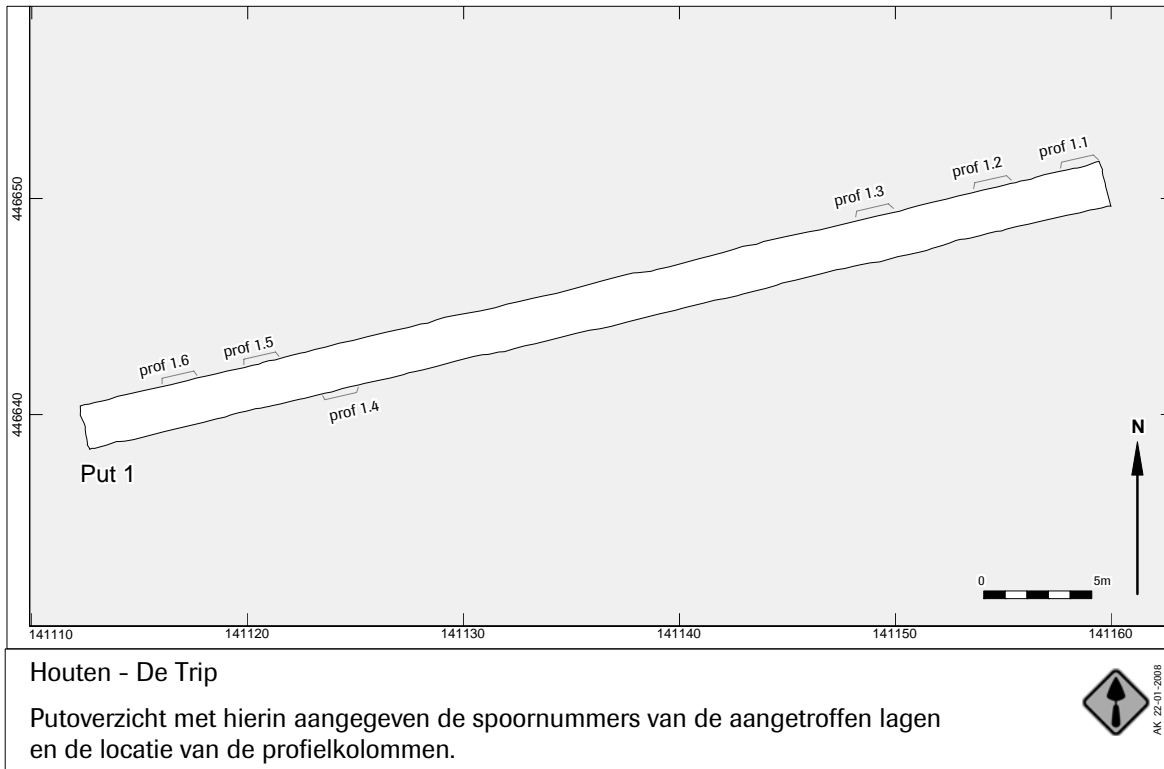
Volgens de geomorfologische kaart van dit gebied ligt de opgravingsput op oever- (op kom)afzettingen van de Houtense stroomrug (afb. 2; code Fs5). Het aangetroffen zand sluit echter niet goed aan bij die interpretatie. In dezelfde afbeelding is te zien dat direct ten zuiden van de put een smalle crevasserug ligt (code Fc1). Deze vormt een ruim 2 kilometer lang, hoge rug in het terrein en ontspringt hemelsbreed ca. 1,3 km ten oosten van het opgravingsterrein vanuit de Werkhovense stroomrug (zie afb. 2). Met name de lokale, zeer grofzandige afzettingen in de put geven aan dat de afzettingen in de put vermoedelijk behoren bij deze crevasserug en zijn dus zodanig geïnterpreteerd.

Archeologie

De crevasserug vormde vanaf zijn ontstaan een hoge rug in het terrein. Uit de ARCHIS-meldingen lijkt men te kunnen afleiden dat de crevasserug en vermoedelijk ook het bijbehorende plateau (code Fc4) bewoon- en bruikbaar was voor de mens. Op de rug zijn namelijk een aantal meldingen uit de IJzertijd en de Romeinse Tijd gedaan (afb. 2). In de put zijn echter geen sporen van bewoning op de crevasserug aangetroffen. Eventuele ondiepe sporen van menselijke aanwezigheid kunnen echter als gevolg van de diepe verstoringen zijn verdwenen.

Conclusie

De ondergrond van het terrein bestaat uit crevasse-afzettingen van de Houtense stroomrug. Op de afzettingen zijn geen sporen van menselijke activiteit aangetroffen. Het is echter mogelijk dat deze verdwenen zijn door latere, vrij diepe verstoringen.

3.2 Sporen en structuren

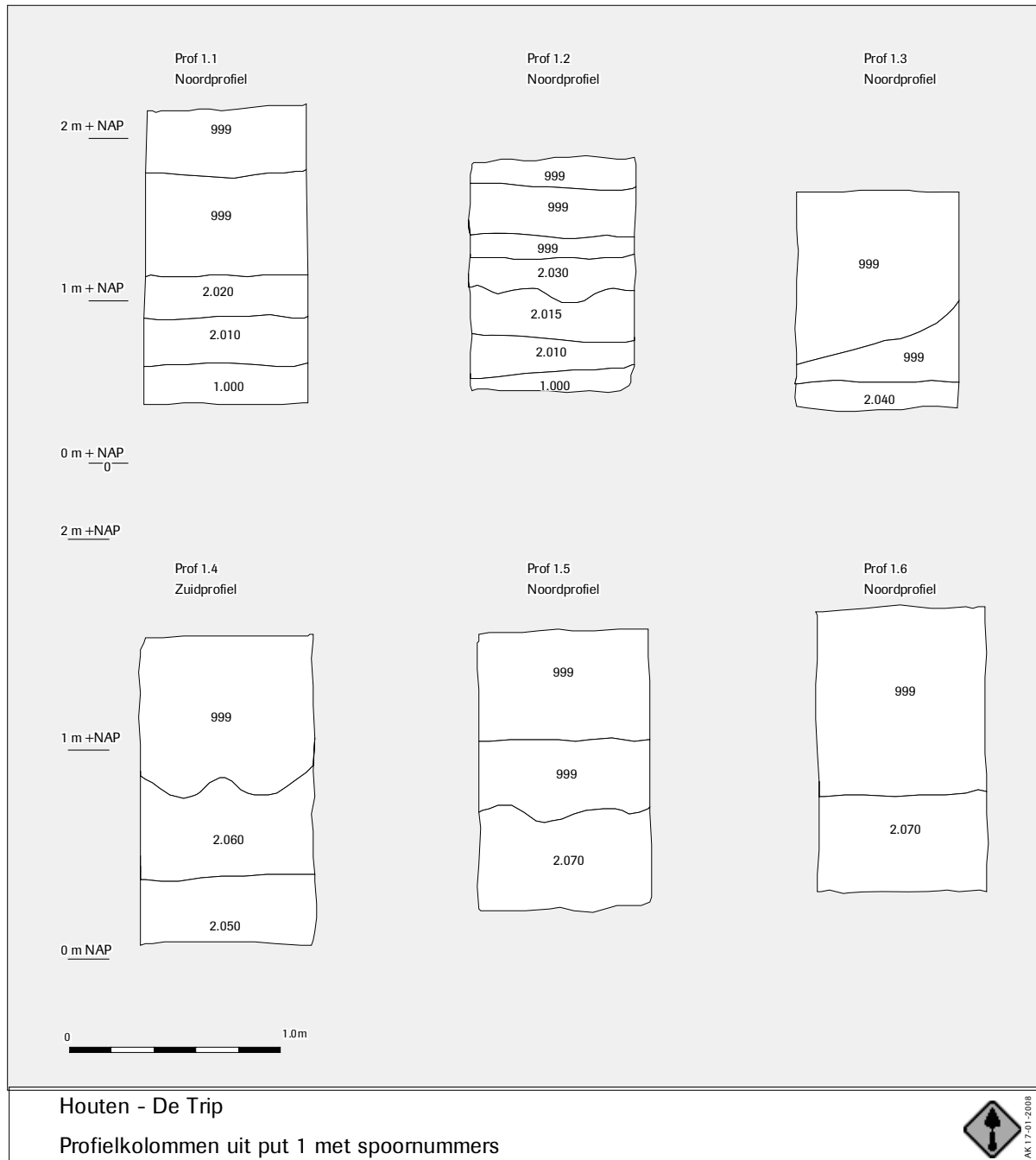
Tijdens het onderzoek is één put aangelegd (afb. 4 & 6). De bovengrond van deze put was over vrijwel de gehele lengte verstoord tot een diepte van ca. 60 cm, plaatselijk dieper, met hierin recent puin. Dit is conform de verwachting op basis van het vooronderzoek, waarin vermeld wordt dat er bouwactiviteiten in het plangebied hebben plaatsgevonden, die de bodem tot op zo'n 1 m onder het maaiveld verstoord zullen hebben (zie §1.2). In profiel 1.2 bevindt zich een mogelijk verspitte restgeul. De verstoring van deze laag is gezien het hierin aangetroffen recente materiaal te dateren tot de Nieuwe Tijd (zie tabel 1). In het vlak is de overgang van zand (spoor 1000) naar klei (spoor 2000) te zien, die ook in het profiel is waargenomen. Deze overgang is gefotografeerd en is getekend op de vlaktekening. Het verloop van de lagen is te zien in afbeeldingen 6 en 7. De sporen zijn nader beschreven in tabel 2.

Archeologische sporen zijn niet aangetroffen. Het is mogelijk dat de eerdere bouwactiviteiten die als verstoring in het onderzoeksgebied waren terug te zien, eventuele sporen van menselijke activiteiten reeds verstoord hebben, indien deze er zijn geweest.

3.3 Vondstmateriaal

Tijdens het onderzoek is geen vondstmateriaal aangetroffen, behalve het recente Nieuwe Tijd materiaal uit profiel 1.2 (niet verzameld).

Afb. 6. Vlaktekening van de aangelegde werkput.

Houten - De Trip

Profielkolommen uit put 1 met spoornummers

AK17-01-2008

Afb. 7. Profieltekeningen van de gedocumenteerde profielkolommen. Zie tabel 2 voor de beschrijvingen van de spoornummers.

4 Synthese

4.1 Beantwoording van de onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen die in het PvE zijn gesteld zullen hier worden beantwoord op basis van de bevindingen van het onderzoek.

1. Wat is de aard van de vondsten en sporen?
- Er zijn geen vondsten en sporen aangetroffen. Op basis van het onderzoek kan daarom de aard van de in het vooronderzoek aangetroffen mogelijke archeologische vindplaats niet nader worden bepaald. Indien archeologische resten aanwezig zijn geweest in het onderzoeksgebied zijn deze reeds verstoord door eerdere bouwwerkzaamheden.
2. Op welke diepte worden sporen en vondsten aangetroffen?
- In werkput één, met een maximale diepte van 1,90 m – Mv, zijn geen sporen en vondsten aangetroffen.
3. Is er sprake van samenhang tussen de vondsten en sporen?
- Deze vraag is op basis van de resultaten van het onderzoek niet te beantwoorden.
4. Wat is de aard en oorsprong van de aangetroffen fosfaatvlekken in de bodem?
- Tijdens het veldwerk zijn geen fosfaatvlekken aangetroffen. Deze onderzoeksvraag is niet nader te beantwoorden aan de hand van het verrichtte onderzoek.
5. In hoeverre is een eventuele vindplaats verstoord door (sub) recente bodemingrepen?
- Er is geen vindplaats aangetroffen. Wel is vastgesteld dat de (sub) recente bodemingrepen in het gebied de bodem in het gehele onderzoeksgebied tot op vrij grote diepte verstoord hebben, waardoor mogelijk aanwezige archeologische sporen reeds verdwenen kunnen zijn.
6. Wat is de fysisch geografische setting van het onderzochte terrein? Is er sprake, en waar, van stroomrug- dan wel crevasse materiaal?
- Op basis van het fysisch geografisch onderzoek kan worden geconcludeerd dat op het onderzochte terrein sprake is van een crevasse afzetting. Volgens de geomorfologische kaart ligt het gebied op de overgang van de Houtense stroomrug en de bijbehorende crevasse. Met name de lokaal zeer grofzandige afzetting die is aangetroffen, past echter niet in het beeld van een stroomrug maar beter bij dat van een crevasse en is daarom als crevasse geïnterpreteerd.
7. Hoe diep bevindt zich de stroomrug of crevasse?
- Het zand van deze afzetting bevindt zich op een hoogte van ca. 0,30-0,35 m + NAP, met aan de oostzijde van de put een kop tot op ca. 0,60 m + NAP.
8. Wat is de conservering en gaafheid van de sporen en vondsten en waarom zijn deze goed dan wel slecht geconserveerd?
- Er zijn geen sporen en vondsten aangetroffen. Mogelijk is dit te wijten aan aangetroffen recente verstoringen.

5 Conclusie

Doel van het onderzoek was het in kaart brengen van de aard, en ouderdom van eventuele archeologische resten in het noordelijk deel van het plangebied, en wel in dit deel ervan dat verstoord zal worden door de geplande bouw van een bedrijfshal. De resultaten van het onderzoek dienen tevens gebruikt te worden voor een waardestelling van een eventuele vindplaats, zoals voorgeschreven in de KNA versie 3.1.

Binnen het onderzoeksgebied is geen sprake van een vindplaats en daarom kan geen waardering plaatsvinden. Geconcludeerd kan worden dat het onderzochte terrein als niet-behoudenswaardig kan worden aangemerkt en het advies is het vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Literatuur

Berendsen, H.J.A., 1982: *De genese van het landschap in het zuiden van de provincie Utrecht*, Bijlage 4, Kaartblad Werhoven, Utrecht (Utrechtse Geografische Studies, 25).

Berendsen, H.J.A., & E. Stouthamer, 2001: *Palaeogeographic development of the Rhine-Meuse delta, The Netherlands*, Utrecht University / van Gorcum, Assen.

Bureau Militaire Verkenningen, verschillende jaargangen (1880, 1887, 1910 en 1924): Werkhoven, blad 465, 1:25.000.

Kenemans M., & L. Janssen, 2007. *Programma van Eisen, plangebied Houten, De Trip, definitief*. Past2Present-ArcheoLogic, Woerden.

Kroes, R., 2004a: *Programma van Eisen Booronderzoek De Trip, gemeente Houten*. ArcheoLogic Rapport 154, Woerden.

Kroes, R., 2004b: *Advies vervolgstappen De Trip, gemeente Houten*. Archaeologic Rapport 154, Woerden.

Nales, T., 2004: *Houten Plangebied De Trip, Inventariserend archeologisch veldonderzoek, karterende fase*. BAAC – rapport 04.158.

Voogd, K. de & J. Schoneveld, 2001: *Een vindplaats uit de Late IJzertijd en Vroeg Romeinse Tijd aan de Schalkwijkseweg te Houten, terrein 14, Provincie Utrecht*. ARC-Publicaties 48, Groningen.

Lijst van afbeeldingen en tabellen

Afb. 1: Locatie van het onderzoeksgebied op de topografische kaart.

Afb. 2: Geomorfogenetische kaart (Berendsen 1982) met daarop de opgravingslocatie (asterix) en de ARCHIS-meldingen uit de omgeving.

Afb. 3: Opgravingslocatie op Bonnekaart uit 1870 (Bureau Militaire Verkenningen, blad 465), met de 19^e eeuwse boerderij daarop aangegeven.

Afb. 4: Locatie van de aangelegde werkput.

Afb. 5: Ideaalprofiel van opgraving Houten De Trip (profielopname nr. 1.2) met spoornummers van de lagen hierin aangegeven.

Afb. 6: Vlaktekening van de aangelegde werkput.

Afb. 7: Profieltekeningen van de gedocumenteerde profielkolommen. Zie tabel 2 voor de beschrijvingen van de spoornummers.

Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.

Tabel 2. Sporenlijst.